

forță energetică și un dinamism fără egal, La pupitrul Orchestrei Naționale Radio, maestrul Nicolae Moldoveanu – dirijor cu o activitate internațională unanim apreciată -, a

armonioasă.

Viziunea sa interpretativă a îngemănat firesc expresivitatea cu efectele sonore ingenioase. Dirijorul a pus în valoare nu doar o creație genială, ci și

partide instrumentale. Cunoscător în detaliu al partiturii și emoționat el însuși de frumusețea muzicii, maestrul Moldoveanu a emulat, a entuziasmat și a înflăcărat orchestra, sugestionând și dezlănțuind viguroase energii, sau, dimpotrivă concentrându-le în subtile estompări dinamice; a știut să mențină viu entuziasmul pe parcursul serii, aflându-se într-o perfectă comuniune cu muzica interpretată, cu colaboratorii săi și cu publicul. Evenimentul omagial de la Sala Radio a încântat publicul, care a vibrat împreună cu artiștii de pe scenă; cu toții au petrecut momente de emoție autentică, de bucurie și de înălțare spirituală. Concertul Regal s-a bucurat de o participare record a publicului și de aprecierile elogioase ale acestuia.

Carmen MANEA

realizat o variantă cuceritoare a simfoniei, plină de vervă și fantezie, în același timp, echilibrată și calitățile incontestabile ale ansamblului orchestral, evidențiind originalitatea sonorității fiecărei

Festivalul Iosif Ivanovici

Compozitorul care supraviețuiește printr-o miniatură muzicală unicat

În viața muzicală românească de acum 130 de ani, un șef de muzică militară cucerea lumea prin prolificitatea talentului său componistic: Iosif Ivanovici, supranumit de criticul revistei Berlineze *Die Musik* (1903), „rege al valsului românesc”. Scrisese în 1880 un șlagăr care avea să facă o carieră fulminantă și fulgerătoare, nu mai puțin de 50 de edituri din Europa și America înghesuindu-se să-i tipărească *Valurile Dunării*, valsul care își disputa întâietatea cu *Dunărea albastră* de marele Johan Strauss-fiul, „regele valsului vienez”. Copilul minune al școlii muzicale românești, George Enescu, încă nu se născuse... Dar, după numai 5 anișori, avea să reproducă refrenul fără greșală, cu un singur deget pe coarda Re a minusculei sale violine, valsul celebru al lui Iosif Ivanovici. Încântat de performanța fiului său, Costache Enescu avea să-i dea „certificatul” de profesionalitate: „*Vei fi muzician!*” Două nume de legendă: Ivanovici și Enescu.

Biografia viitorului capelmaestru militar a fost dramatică. Născut – se pare – în Banat, în 1844 – Iosif Ivanovici a rămas orfan de părinți de la o vârstă fragedă, astfel încât la 14 ani, copilul a trecut munții Carpați în România, angajându-se într-o fanfară militară. A învățat să cânte la instrumentele de suflat din lemn (flaut, clarinet) sub îndrumarea șefilor de muzică Alois Riedl și Emil Lehr.

Ivanovici a peregrinat prin fanfarele din Tulcea, Focșani, Iași și Galați, portul unde a cunoscut împlinirea carierei mult visate. Pornit de la soldat și sergent, până la subofiter și ofiter/capelmaestru, I. Ivanovici a parcurs

pe cale ierarhică toate treptele militare până la gradul de maior. Moartea primului inspector al muzicilor armatei, Ed. Hübsch, l-a propulsat pe tânărul I. Ivanovici în post de șef al formațiilor militare. În 1885, a debarcat în București, părăsind portul dunărean Galați, unde devenise o vedetă militară adorată pentru marșurile, valsurile, polcile, cadrilurile, mazurcile, gavotele, serenadele, galopurile și romanțele sale. Marșul „Sosește garda” poartă numărul de opus 344. Așadar, compozitorul militar publicase în jurul anului 1900,

Premiul 1, înmănat de prințul Radu de România

peste 350 de piese de promenadă, de salon, de instrucție, de paradă, de concerte. Muzicianul român participase în turnee peste hotare în Franța, Austria, Rusia și Turcia. Obținuse la *Expoziția universală de la Paris* (1889), premiul I din 116 concurenți, cu marșul de defilare „*Alexandru*”, fiind felicitat de țarul Rusiei și invitat să concerteze la Petersburg și Moscova. La București și Sinaia, I.

Ivanovici devenise un răsfățat al curții regale al României, marșul Carol I, valsul și cadrulul *Carmen Sylva*, aducându-i medalia *Bene-Merenti* și alte distincții.

Dar, întrecerea muzicală cea mai spectaculoasă s-a petrecut în SUA. Fratele lui Johan Strauss, violonistul și dirijorul Eduard Strauss, răsfățatul *Coloniei Române* din Viena și animatorul

Naxos au popularizat prin compact/discuri creația lui I. Ivanovici.

Din păcate, moartea timpurie a fiului său, munca istovitoare cu nopțile pierdute în baluri mascate, dar mai ales tuberculoza – l-au ucis la vârsta de numai 57 de ani, în ziua de 16 august 1902. Un voluntar din muzica lui Ivanovici care i-a purtat perna cu decorații la înmormântare i-a adus un balon de oxigen în ultimele clipe de viață. A fost prea târziu, în casa din Strada Toamnei s-a instalat liniștea veșnică.

Astăzi, compozitorul I. Ivanovici reprezintă muzicianul militar *etalon* care a deschis calea afirmării mondiale a muzicii românești din sec. al XIX-lea, pregătind terenul generației enesciene care a semnat majoratul școlii noastre naționale în creația universală.

Trebuie amintite aici și premiile festivalului:

Secțiunea compoziție: 1. Marele Premiu - Valentin Mandric; 2. Premiul II - Marius Cristian Firca; 3. Premiul III - Gheorghe Vulpe; Secțiunea aranjament-orchestrație: Premiul I - Eugen Nicolae

Viorel COSMA

>Viorel Cosma vorbind despre personalitatea lui I. Ivanovici

Poposit în Capitala țării la 1890, dirijorul/inspector a organizat la *Marele Stabiliment Edison*, celebrele sale concerte de promenadă cu partituri de Mozart și Beethoven, Weber, Rossini, Verdi, Bellini, Strauss, Ziehrer, Suppé, Puccini, Saint-Saëns, Gounod. În 1895, când s-a inaugurat podul de la Cernavodă, inginerul Anghel Saligny i-a comandat piesa *Galopul sirenelor*. Erau locomotivele de încercare a rezistenței construcției.

Dunărea albastră a lui Johann – a dat glas șlagărului capelamaestrului Regimentului 6 Linie Siret din Galați!

Popularitatea muzicii lui I. Ivanovici prin *Valurile Dunării* a fost atât de mare în secolul al XX-lea încât multe filme italiene, cehe, sârbești și japoneze au apelat la fundalul sonor al celebrului vals românesc. Nu este mai puțin adevărat că prestigioasele case de discuri *Polydor*, *EMI*, *MarcoPolo*,

muzical propriu-zis cât și pe cea a intermediarilor comunicării artistice: cei șapte componenți ai formației, respectiv Anca Vartolomei – violoncel, Rodica Dănceanu – pian, Dorin Gliga – oboi, Ion Nedelciu – clarinet, Șerban Novac – fagot, Sorin Rotaru – percuție și Marius Lăcraru – vioară.

Scrisă în momentul despărțirii de un prieten drag, *Broken Bond*, op.26 pentru ansamblu, reprezintă o muzică ce, după spusele compozitoarei Veronica Anghelescu, “contemplă trecerea de la viață spre moarte și propria viziune despre ceea ce întâlnește sufletul Dincolo, în cazul în care acest Dincolo există”. În interiorul acestui cortegiu melodic funerar impregnat de o ritmică specifică, spectrul melodic evoluează de la unu la multiplu, întâlnirea dintre diferitele instrumente transformându-se în tentativa de căutare a unei armonii abia la final acceptată: simplul acord minor, sub semnul unei fuziuni instrumentale ce pare perfectă.

Prima dată interpretate în România, cele două piese ale lui Juan Perez Berna: *A Costa dos Indios Tonicos* și *A Illa das Pembranzas*, ambele pentru oboi și pian, s-au dovedit ancorate într-un minimalism esențializat ce reflecta o atitudine nostalgică a rostirii sonore, delicat nuanțate de către instrumentele soliste: oboiul lui Dorin Gliga și pianul Rodicăi Dănceanu.

Seară de prime audiții în versiunea ARCHAËUS

Așa cum afirma compozitorul Liviu Dănceanu în deschiderea concertului susținut de către ansamblul *Archaeus* la Centrul Național de Artă “Tinerimea Română”, “în cazul primelor audiții, interpretii n-au decât presiunea partiturii, nu există o tradiție, nu există o istorie a interpretării acelei partituri”. Iar pentru autor, acel prim contact cu publicul, prin intermediul restitutorului-interpret, reprezintă întâiul său dialog cu publicul, al cărui orizont de așteptare și-l dorește a fi cât mai apropiat de propriul crez artistic. Evident, prima “confruntare” cu publicul din acest punct de vedere este, pentru orice creator, cea mai importantă, pentru că îi motivează nu doar programările ulterioare ale aceleiași lucrări, ci chiar și rațiunea de a crea, necesitatea de a se implica în actul artistic pentru a-l oferi, ca dar inspirator, celor din jurul său.

Fie că a fost vorba de o primă audiție absolută, fie că a fost doar o primă audiție românească, cele nouă piese incluse în programul “*Archeilor*” din 9 mai s-au succedat sub semnul unui cert profesionalism componistic, certificând atât valoarea materialului